Freud anlatıyor, Selçuk Demirel çiziyor

Çağımızın en üretken çizerlerinden biri olan Selçuk Demirel'in son çalışması 'PSİ Bilinçaltından Gerçeküstüne', Spinoza, Freud, Nietzsche gibi isimlerden pası alarak okuyucuya yeni kapılar açtığı çizimlerden oluşuyor. Demirel'in çizimleriyle zorlu ama keyifli bir yolculuğa çıkıyoruz.

BURAK KURU
buribaker@gmail.com

İnsan, aynı kökleri paylaştığı, aynı topraktan beslendiği bir başka kişi, o coğrafyadan çıkıp herkesin gözünün olduğu dünya sahnesinde kendine önemli bir yer edinince gururlanmadan edemiyor. Gururlanan insan da hayalleri ve bu hayallerine ulaşabileceği yeteneğe sahip olunca o izleri takip edip aynı sahneyi hedefliyor. Zorlu bir yol ve bunu herkes başaramıyor. **Bunu başaran, tutarlı şekilde, uzun yıllar boyunca yapabilen çok nadir görülüyor.**

Özellikle bunu kültürel alanda yapabilmek çok daha fazla emek ve çaba istiyor. Selçuk Demirel, çağımızın en üretken çizerlerinden biri olarak on yıllardır dünyanın en önemli basın yayın organlarının yayınlarının başköşesindeki çizgileriyle bize 'bir şeyler anlatıyor'.

"Selçuk Demirel çiziyor" uyarısını aldığın zaman ne çizdiğine dikkat kesilmemek imkânsız; bu, mutlaka farklı bir bakış, ufuk açıcı bir desen, çizimle karşılaşacaksınız demek. Seçtiği tema, kafayı taktığı şey bile zamanı geldiğinde öğretici olabiliyor.

Türkiyeli ortak paydasında buluşsak da onun çizgilerinin uluslararası alanda bu kadar övgüyle karşılanması, ifade etme biçiminin ne kadar evrensel olduğunun kanıtı. **O yüzden anlattıkları bütün dünya için.** Dünya vatandaşlarına yani hepimize konuşuyor, herkes gördüklerinden kendi kültürü ve birikimince payına düşeni alıyor.

Her karşılaşmamızda zihnimize yeni sorular bırakarak uzaklaşması, o sorularla bize yeni kapılar açarak zihin dünyamızı çalıştırması Selçuk Demirel çiziminin bize yüklediği mesaiyi özetliyor. O gösteriyor ve biz sorular sormaya, düşünmeye başlıyoruz. Bu karşılaşmalar kolay geçmiyor.

Daha önce yaptığı gibi yine zorlu sorularla karşımızda. Bu kez sırtını Yunancanın 23'üncü harfine yani psikolojinin kökenine dayamış, yanına da devleri almış. 'PSİ Bilinçaltından Gerçeküstüne', Demirel'in Spinoza, Freud, Nietzsche gibi isimlerden pası alarak bize yeni kapılar açtığı çizimlerden oluşuyor. **Sözün özü zor bir sorgu bizi bekliyor.**

Sorgulardan bir demet: Freud'un "İnsan şaka yoluyla her şeyi söyleyebilir, hatta gerçeği bile", Carl Gustav Jung'un "Dışarıya bakan düş görür, içeriye bakan uyanır", Victor Hugo'nun "Melankoli, hüzünlü olmaktan kaynaklanan mutluluktur", William Shakespeare'in, "Dile kolay, acıyı çeken bilir", Gaston Bachelard'ın, "Alışkanlık yaratıcı hayal gücünün karşı tezidir" veya Jean-Bertrand Pontalis'in "Hepimiz çok kimlikliyiz. Kimse sadece kendisi'ne indirgenmek istemez" sözleri zihninizde ne uyandırıyor bir düşünün... Sonra 'PSİ Bilinçaltından Gerçeküstüne'de, Selçuk Demirel, bu sözler üzerine neler düşünmüş bir bakın. **Her çizgi ayrı bir görüş, ayrı bir dünya. Alın size çapraz sorgu!**

Selçuk Demirel, 2014 yılında Habertürk gazetesinden Alihan Mestci'ye verdiği mülakatta, "Düşüncelerimi yazı yoluyla anlatmaya kalksaydım, bu kadar kolaylıkla dünyanın dört bir yanına ulaşamayabilirdim" derken çizgilerini şöyle anlatmış: "Kolayca eskimeyen, aktüalizmin kuyruğuna takılmayan bir şeyler çizmeye çalışıyorum. Acaba desenin, çizginin kendisi mi eskimeyen; yoksa onun arkasındaki düşünce mi? Belki ikisi de... İşimi bir şair gibi, bir düşünür gibi yapmaya çalışıyorum. Yaptığım bu iş, bir 'iş' gibi değil de hayatımın ortasında bir yerde yer aldığı için yaşamsal olsa gerek."

Abidin Dino, Demirel'in bu mesaisi için "Selçuk Demirel'in işi gücü, bir bakıma sürekli bir günlük tutmak. Sözcüklerden değil de çizgilerden bir günlük cinsi. Çizimleri onun sözleri" derken, John Berger de "Selçuk'un en çarpıcı çizimlerinde ahmaklığın maskesini düşürdüğünü görüyoruz" sözlerini sarf etmiş.

Selçuk Demirel böyle bir üretkenlik, böyle bir hevesle sürekli bizi beslediği için çok şanslıyız.

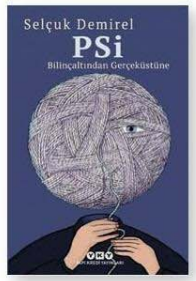

PSİ/ BİLİNÇALTINDAN GERÇEKÜSTÜNE
Selçuk Demirel
Yapı Kredi Yayınları, 2019
180 sayfa, 28 TL.